СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.
ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 173. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 28-го липня, 1937 VOL. XLV. No. 173. Jersey City, N. J., Wednesday, July 28, 1937. THREE CENTS

КРІВАВІ СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В КЛІВЛЕНДІ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Принаймні 40 осіб ра..., а 15 арештовано підчас завзятих бійок між пікетами і поліцією та страйколомами коло фабрики Кориген-МекКині, підприємства „Ріпоблик Стіл Корпорейшен". Бійка почалася в ночі з неділі на понеділок і тревала до пізна в понеділок.

Заворушення почалися з того, що автомобіль зо страйколомами наїхав на 45-літнього страйкара Джана Оречного й переїхав його на смерть. Це спровокувало страйкові пікети до гострих виступів проти страйколомів. Страйколоми потім нераз виходили з фабрики гурмою й нападали на пікети. Страйколоми теж розбили головну кватиру юнії.

ЩЕ ОДНА СУДОВА ЗАБОРОНА ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Емет Вилсон, суддя стейтового суду, признав пікетування законним лише тоді, як цим робітники хочуть добитися „законних домагань".

На його думку, робітникам не вільно вживати пікетування, щоб добитися наприклад лише юніоніязації фабрики.

ЗНОВ ЗАКРИЛИ ФАБРИКУ ЧЕРЕЗ СТРАЙК.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Президент підприємства „Пенстейт Сигар Компані" каже, що через страйк робітників, що почався три тижні тому, йому прийшлося зліквідувати підприємство. Коли троки стали вивозити машинію з фабрики, котра наймала колись 200 робітниць, страйкарки полягали на землю перед брамою, щоб не пустити „троків".

Юнія каже, що страйк викликано на те, щоби підвищити заплату з 8 на 9 долярів тижнево.

БОРОТЬБА МІЖ ЮНІЯМИ.

НЮ ЙОРК. — В голосуванні корабельних робітників над тим, до якої юнії їм належати, поважна більшість заявляється за юнію, звязану з Комітетом Промислової Організації.

КОНГРЕСМЕН НАЗИВАЄ РОБІТНИЧУ РАДУ „ЧЕРВОНИМ" ЗАГОВОРОМ.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Ренкин з Місісіпі виступав у конгресі з гострою промовою проти Краєвої Ради Робітничих Відносин. Казав, що Рада це „червоний заговір" знищити промисли в полудневих стейтах.

ВИКІНЧУЮТЬ НОВИЙ СУДОВИЙ ПРОЄКТ.

ВАШИНГТОН. — Щоб довести чимскорше до закінчення конгресової сесії, судейський комітет сенату спішиться з викінченням нового проекту реформи судів.

Проект має бути готовий цими днями.

Сенат почав роботу над законопроектом про години праці й заплату.

ЗЕМЛЕТРУС У МЕКСИКУ.

МЕКСИКО. — У неділю в ночі навістив стейти Веракруз і Пуебля сильний землетрус.

Досі наспіли вістки про смерть 30 осіб під румовищами поваленихз землетрусом домів.

ДИТИНА БЕЗ ОПІКИ РОДИЧІВ У 6,000-МИЛЕВУ ДОРОГУ.

НЮ ЙОРК. — Сюди приїхав з Европи на кораблі „Квін Мейрі" пів'ята-літний хлопчина, Джек Волтер Аланак. Він виїхав сам,ий, без опіки старших з Ливерпулу в дорогу до Санта Павля, в Каліфорнії, 6,000 миль від Ливерпулу.

З Ню Йорку виїхав він літаком до Лос Анджелеса.

УРЯД КУПУЄ ЛІТАЮЧІ ТВЕРДИНІ

ВАШИНГТОН. — Воєнний департамент замовив від Бовинґ Еркрефт Компані в Сієтлі 10 чотиро-моторових „літаючих твердинь". Їх будова буде коштувати коло 4 міліони долярів.

САМОГУБСТВО, ЧИ ЗЛОЧИН?

МАВНТ ВЕРНОН (Ню Йорк). — У пивниці дому Антонія Тучія, місцевого кравця, знайдено тіло його 12-літнього хлопця, що звисало з бальки. Довкола шиї хлопчини був обкручений светер, і цей светер був прип,еплений до бальки.

Поліція припускає самогубство, але батько дитини цьому не вірить.

КОНГРЕСМЕН ЗА РОЗСЛІДИ НЕ-АМЕРИКАНСЬКИХ АКЦІЙ.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Дикстейн виступив у палаті послів з промовою за резолюцію Дайеса, котра має на цілі розвести слідство над ріжними „не-американськими пропагандами заграничних агентів" в Америці.

Він нападав у промові на націстичні табори в стейті Ню Джерзі та критикував сенатора того стейту, Гофмена, за те, що, мовляв, він нічого проти них не робить.

ЧЕСЬКІ ЛЕТУНИ ПРИНЕВОЛИЛИ НІМЕЦЬКИЙ БАЛЬОН ПРИЧАЛИТИ.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що німецькі бальони, які брали участь у змаганнях Гордон-Бенета, мусіли причалити в Чехословаччині, бо їх приневолили до цього чеські летуни. Під ту пору, коли літак „Хеміц" опинився коло Праги, чеський летун погрожував скорострілом і револьвером і приневолив німецький літак перервати лет. Після причалення він сказав німецькому летунові, що дістав приказ перешкодити німецьким бальонам і недозволити їм докінчити лет. Нетакт чеських летунів і чеської влади викликав у цілій Німеччині велике огірчення і негодування.

ПРИСУД СМЕРТИ НА ЗЛОДІЯ.

Перед апеляційним судом у Познані відбувся процес проти шевця з Острова Яна Ткача, провідника злодійської банди, яка викликала багато вломів, крадіжів і нападів. М. ін. у грудні м. р. Ткач убив вистрілом із револьвера підчас нападу безробітного Новицького. Апеляційний суд затвердив присуд окружного суду в Острові і засудив злодія на кару смерти, а його спільника на 15 літ вязниці.

ДУШЕВНА ВТОМА.

Втома при умовій праці являє для фізіольогів повну таємницю. Найточніші поміри переміни матерії при напруженій умовій праці довели до висліду, що ця праця мусіла найменше втомлювати. Щоб вирівняти енергію, зужиту по одній годині напруженого думання, вистане нпр. один лісковий горіх або маленький кусничок банана. Домашня господиня зуживає стільки калорій, що вчений за годину, за три хвилини прятання або миття посуду. Отже біохемія усе ще не рішила, чому мізкова матерія так легко втомлюється. При тих дослідах показалося, що загально поширений погляд, буцімто багата фосфором пожива, нпр. риби, мізкові котлети і т. п. особливо корисна для умових робітників, зовсім неоправданий.

ФІЛЬМОВА ПРОДУКЦІЯ НЕ ЙДЕ.

Як подають „Ізвєстія" з 21. м. м., советське кіно переживає кризу. На 60 проектованих фільм виконали лише 17. Росія виконала плян фільмової продукції лиш на 13 проц. Україна — на 9. Головною причиною такого стану є хаос у продукції: на домагання цензури приходиться раз-у-раз переробльовати сценарі.

ГРІМ УБИВ ЦІЛУ РОДИНУ.

Над дрогобицьким повітом перетягнула велика буря з громами. Один грім ударив у хату Миколи Круцая в Добрівлянах. Наслідки були трагічні. Грім убив господаря, його жінку, 5-літню донечку і 3-літнього сина. Крім того грім ударив у хату Михайла Вижнича і спалив цілу загороду.

КАРА СМЕРТИ ЗА ВБИВСТВО КЕНДЗЬОРИ.

В Берестю відбулася судова розправа проти 18-літнього Вельвеля Щербовського за вбивство ножем поліцая Степана Кендзьори, що сконфіскував м'ясо з нелегального зарізу. Цей випадок викликав відомий жидівський погром у місті Вельвеля Щербовського засуджено на кару смерти, позбавленням громадянських прав і на заплату 1 зл. для цивільної позовниці. Оборона засудженого заповіла апеляцію.

НЕНАЧЕ В КАЗЦІ.

Одної ночі поліцай знайшов у ярі під мостом сплячу гарну дівчину. Без надуми забрав її „сторож безпеченства" на поліційну станицю як звичайну вуличницю. Показалося, що дівчина приїхала з Ґвелф у надії знайти в Торонті працю. По смерти своєї бабки осталася вона круглою сиротою, праці не могла знайти і тому опинилася без цента при душі. Тому мусіла виспатись хочби в ярі під мостом. Почувши історію 20-літньої сироти, поліції стали з нею співчувати, а суддя на розправі віднісся до неї по батьківськи. Її не карали за волокитство, а віддали під опіку Армії Спасення. Ця інституція обіцяла нею заопікуватися.

Але на тім не кінець. Історія дівчини знайшлася на сторінках газет, а внаслідок того зі всіх сторін поплили листи, у яких багаті родини офірували дівчині свій дім і батьківську опіку. Дівчина йде до одної заможної родини, котра вишле її докінчити торговельний курс, а згодом дістане готове заняття. Щастя в нещастю — неначе в казці...

КОЛИ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ НЕМА МІСЦЯ В КУЛЬПАРКОВІ.

Божевільний жид Кісіль Меркач напав в мешкання Л. Законніка в Золочеві і сильно побив та покусав його жінку і 6 дітей. Хоч Меркач відомий як небезпечний фурият, який іще давніше відкусив жінці ніс і теці лице, його випустили з кульпарківського заведення на волю, бо не було кому за нього платити.

РОБІТНИЧИЙ РАЙ.

Советська преса подає, що трести лучби та плянування міст на Далекім Сході не виплачують робітникам платні; трест лучби винен робітникам 145,000 рублів. За те на Далекім Сході арештували директорів тресту, Сельцова і Брільгіна, яким закидають „троцькізм".

ПО 54 РОКАХ ВИЙШОВ З ВЯЗНИЦІ.

Недавно вернувся до Міляна по 54 роках прожиття у вязниці 79-літній Антоніо Буратті, якого засудили були в 1883 р. на досмертну вязницю за вбивство з заздрости. Перших 10 літ був Буратті скований за ногу зі своїм співвязнем. За добру поведінку щойно по 54 роках старого вязня, який майже дві третини життя перебув у вязниці, з ласки звільнили.

ЛЮДИ, ЩО НЕ ХОТЯТЬ СТРИГТИСЯ — ЦЕ ТРОЦЬКІСТИ.

В одній советській фабриці у Керчі (Крим) арештували заступника директора, Прохорова, під закидом „троцькізму". Прохоров наказав обстригти робітників фабрики, які мешкали в бараках, і заявив, що робітники, які не схочуть обстригти собі волосся, будуть трактовані як „троцькісти", що саботують накази влади і що за те підуть під суд. Секретар партійного комітету фабрики станув по стороні робітників і звернувся в цій справі до районового секретаря в Сталінську, Койдяєва. Секретар Койдяєв покликався на 130. статтю конституції про дисципліну в фабриках і обовязок послуху супроти директора фабрики. Застрашені робітники обстригли собі голови, щоб їх не вважали „троцькістами". Та деякі робітники всеж не остриглись, наражуючись на репресії; саме забрали їм ліжка. Робітники почали доноси на Прохорова і його арештували як „троцькіста", який переслідує робітників, наказуючи їм стригти голови.

СУЧАСНІ КОРАБЛІ.

Велику частину кораблів заступили тепер „теплоплави", на яких працюють звичайно дієлеві мотори з нафтовим або мазутовим погоном. Питання „солодкої" води ще донедавна було на пароплавах доволі важне і пароплави мусіли набирати великий запас питної води. Тепер почали переробльовати морську воду на солодку, що робиться або дестиляцією або при помочі електродіялізи. Одержана вода така чиста, що вживають її і до пиття і до кітлів з високим тиском, що вимагають особливо чистої води.

ГОРИТЬ ТОРФОВИЩЕ.

В Держові, пов. Жидачів, вибухла на 5-морговім просторі пожежа сіножати, на терені з торфовим підкладом. Щоб пожежа не поширилась, цілий простір обо рали, бо була небезпека, що пожежа перекинеться на сусідні сіножаті й на ліс. Слідство виявило, що пожежа вибухла через підпал 9 копиць сіна, які були власністю Дмитра Бойка з Тесарова. Сіножаті є власністю д-ра Вільгельма Кшиштоня з Держова. Пожежу дуже важко вгасити тому, що горить торфовище. Поліція шукає Петра Беняка з Тейсарова, якого підозрівають у підпалі.

КІННА ПОЛІЦІЯ У СТОКГОЛЬМІ.

Від першої половини червня появилися на вулицях Стокгольму кінні поліції, бо команда поліції у Стокгольмі створила окремий відділ кінної поліції. До цього відділу приймають шведів, які мають найменше 190 цм. висоти. Крім цього всі поліції верхівці є вільного стану і мусять мати гімназійну освіту. Не зважаючи на ці дуже гострі умови, команді всетаки вдалося скомплєтувати 45 - особовий відділ. Поява поліційних верхівців у преґарних одностроях викликала в Стокгольмі велике захоплення.

ГАРНІ ЖНИВА В СОВЄТАХ, АЛЕ...

МОСКВА. — Советська преса розписується, що цього року по всій Україні, а навіть у глибині Росії вродилося прекрасне збіжжя. Один акер видає 30 до 50 бушлів пшениці. Але рівночасно з тим ті часописи нарікають, що люди не поспішають зо збором, отже фактично збір цього року готов випасти значно гірше ніж минулого. В самій дніпропетровській окрузі збір залишився на 24 міліони бушлів позаду. Збіжжя, яке вже зжате і змолочене, лежить на полі і псується. Люди не хочуть його забирати. А в азовській окрузі в той спосіб нищаться 30 міліонів бушлів. Советські часописи натякають, що причиною цього є машини, яких тільки половина надається до вжитку, а також податки. Велику частину зо збіжжя забирає собі держава, яка платить за те тільки маленьку частину дійсної вартости. Далі йдуть податки, а ще далі заплати за вжиття тракторів, ріжні данини і т. п. „Правда", дошукуючися причин, навіть говорить, що „люди не хочуть уживати при звозі коней, бо в добі механізації вважають їх немодними".

РАДІО-САБОТАЖ В УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Спеціяльний кореспондент „Правди" повідомляє з Києва, що у всеукраїнському радіо-комітеті та льокальних радіо-комітетах в Україні загніздилися численні „вороги народу". В серпні минулого року, безпосередньо після присуду Каменева, Зіновієва і товаришів, київська радіо-стація надала жалібний марш. Подібно зробила харківська радіо-стація після присуду Пятакова й товаришів. Київська радіо-стація, висилаючи промову прокуратора Вишинського в процесі Пятакова, опустила уступ, що в них була мова про звязки троцькістів з Гестапо. Крім цього співак Коваленко позволив собі на брехливий випад на адресу червоної армії. Ця радіо-стація, проголошуючи присуд на Тухачевського й 7 генералів, перервала висилку, начебто з технічних причин.

ЗА ЩО ДЯКУЮТЬ У СОВЄТАХ.

БУКАРЕШТ. — Офінор доносить, що в київському большевицькому часописі „Большевик" поміщений лист якогось Копанійця, котрого жінка повила трійнята і з цеї причини советський уряд великодушно уділив йому окреме помешкання в міському будинку. Але те помешкання мало тільки одну кімнату. Та видно в Совєтах і одна кімната є великим люксусом, бо розчулений батько написав таку прилюдну подяку: „Ми висловлюємо безмежну вдячність партії Леніна і Сталіна за її турботи про дітей нашої щасливої країни. Лише в нашій країні Совєтів держава допомагає робітникам і за це ми маємо бути їй вічно вдячні".

ВИБУХ КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ ВІЙНИ ТАКИ НЕМИНУЧИЙ.

ТОКІО. — Японський міністер закордонних справ, Гірота, заявив у парляменті, що війна між Китаєм і Японією таки не дасться оминути. В останніх днях китайці поповнили ще один провокаційний учинок супроти японців: вони, удаючи миролюбно настроєних, впустили три четвертини місцевої японської залоги, призначеної для японської амбасади, до середини міста Піпінгу, а потім ненадійно напали на них і вимордували їх. З цього приводу японський імператор зарядив з генералами і міністрами воєнну нараду.

РЕЛІГІЙНИЙ КОНФЛІКТ У ЮГОСЛАВІЇ НЕ ВТИХАЄ.

БІЛГОРОД. — Сербські маси ще далі не втихомирені з приводу заключеного конкордату між югославським урядом і Ватиканом. Православний сербський синод викляв усіх міністрів і послів, які брали участь у голосуванню, й не позволив їм узяти участи в похороні православного патріярха Варнави, що рівночасно з тією подією помер. Православна церква думала, що тим натиском змусить станути по її боці регента, принца Павла. Але принц Павло не одобрив цього викляття й зробив православній церкві афронт, виїжджаючи на час похорону патріярха зовсім з Білгороду.

ЮВИЛЕЙ НІҐЕРСЬКОЇ РЕСПУБЛИКИ „ЛІБЕРІЇ".

МОНРОВІЯ (Ліберія). — Ніґерська республика Ліберія, яка лежить на побережжі Африки і яка повстала завдяки філянтропійним американцям, що хотіли оснувати для увільнених неґрів їх власну державу, обходила 90-літній ювилей свого існування. По вулицях чорні справляли паради. Ювилейний настрій був захмарений лиш тим, що деякі ліберійські провідники побоюються, що Ліберію може постигнути та сама доля, що Етіопію, тільки що підбитти можуть довершити німці. Вони там чимраз більше поширюють свої інтереси і колись можуть сказати, що для охорони тих інтересів потрібно їм усадовити ця армію. Також Польща старається там конкурувати з німцями й усадовляється там економічно.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ІСТОРИЧНИМИ ЗРАЗКАМИ

Світова преса не звернула особлившої уваги на намірений замах проти польського полковника Коца. Подала лише вістку, й то дуже коротку, так, начеб він не представляв більшого значіння, хоча, якби така подія сколіся в Німеччині, Франції або Англії, її коментованоб на всі способи як справу великого політичного значіння. Є в цьому теж почуття, що Польща це не Франція й не Англія, дарма, що жаба роздувається до величини вола. Є в цьому й почуття знетерпеливлення цими замахами й протизамахами, яких так повно в новій польській державі. Є теж може накінець і підозріння, що нема в цьому замаху на полковника Коца нічого надзвичайного: цеж саме така подія, якої можна було від Польщі сподіватися.

З фактів події видно, що хтось ішов зо страшною бомбою до дому полковника Коца, одного з провідників урядового бльоку, і що ця бомба передчасно вибухла. Бомба розірвала замаховця так, що його особи пізнати не можна. Треба отже догадуватися, хто це він такий був, кого представляв, що штовхнуло його на це діло. Не легка це справа сказати в Польщі, хто доконав замаху, бо так багато там є партій, течій, ґруп, котрих представники почувають нераз бажання схопити бомбу та шпурнути нею в представника уряду. Є там ще й ріжні національні меншини, доведені гнетом польського уряду до одчаю. Вони вже нераз те робили.

Одначе цим разом польський уряд щось не дуже то схиляється до думки, що бомба вийшла з якоїсь національної меншини. Польська поліція каже, що замах був добре обдуманий щодо часу, бо бомба вибухла тоді, як Коц мав їхати на якусь конференцію. З цього роблять висновок, що замаховці мали приятелів серед високих урядовців, які тільки одні могли знати про намірений виїзд Коца. З того польська поліція й преса робить дальший висновок, що до замаху причетні самі таки поляки. Показують тепер пальцем на крайньо фашистівську ґрупу, що докраю невдоволена з нібито умірковної політики уряду супроти національних меншин, головно жидів.

Це обвинувачення показує, де уряд буде шукати винуватих. Чи там саме винуваті знаходяться, це інше питання. Ці обвинувачення показують, що уряд хоче використати замах для порахунків з польською опозицією. Значить, Польща стоїть теж перед якоюсь „чисткою", що її спорадично переводять усякі диктаторські уряди. „Чистку", як звичайно, переведеться в імя внутрішнього закріплення, та, як звичайно, така чистка ніякого внутрішнього закріплення не приносить, а лише ще дальше поглиблення існуючих уже суспільних прірв.

Не принесе вона й зверхнього скріплення держави, а лише її дальше ослаблення. До чого це веде, історія виразно показує. Від неї могли би поляки дечого навчитись, але вони видно воліють іти слідами історії, хочби це мало коштувати їх життя держави. Можливо, що при їх вдачі ніщо інше не є можливе.

СОВЄТСЬКІ КРІПАКИ І ЇХ КАТИ

Довго, довго тревало воно, поки культурний світ, задурманований іще з часів царя Петра фразами про непереможного „московського велита" та блеском усякого роду „царів-освободителів", почнаючи від тогож таки катюги Петра, а кінчаючи на прекраснодушнім, „добрім" Миколі II., очуняв настільки, що не тільки в московських царях добачив нарешті найстрашніших азіятів, які коли знущались над Европою, але і прозрів урешті і щодо червоних царів з династії Маркса. Бо в цім останнім випадку справа була трохи складніща. Тому, що марксистські царі з Леніном і Сталіном напереді мали собі в допомогу необчислимі впливи того теж майже непереможного дурману, що то ним упродовж останнього століття намагався отруювати всю культурну Европу — соціялізм, викинувши як могутній і діявольсько-штудерний гачок на задурманену всесвітню рибу чудесний клич: „Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" І підготовлювали в Европі ґрунт тому епохальному московсько-соціялістичному і марксистсько-царському маневрові щонайкраще московські пророки нового майбутнього людства у стилю таких істинно московських спасителів, як славетні панове Достоєвський і ґраф Лев Толстой, Максим Горкий і зворушливо віруючий Дмитро Мережковський, з яких кожний на свій лад зумів переконати Европу, що одиноким спадкоємцем Христових заповітів став для культурного світу єдино і виключно московський народ. І що глагол оконечного спасения проголосить усьому світові — як це пророчив у Москві 1881 р. Достоєвський — єдино і виключно свята Росія. А що всі ті московські ґрафи, пророки, босяки й теософи являлися культурному світові заздалегідь як прообрази людської ґеніяльности і незрівняні проповідники нового християнства — Альоша Карамазов, ах, що за святець! Або той старець Зосима, або ґраф Мишкін! — то й обіцюваний ними людству новий громадський лад у світі захоплював бідну Европу неабияк, і ґнав цілі шари всесвітньої риби на діявольський гачок московсько-марксистського соціялізму з його прекрасним

— Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Так довго, аж поки врешті єдино-спасенний марксизм не воплотився завдяки Ленінам і Сталінам у державну систему на просторах великанської трупарні СССР. І не показав усьому культурному світові, що покищо одиноким досягненням соціялістичних спасителів у Москві — це більш ніж 15 мільйонів трупів заголодженого населення України, і піраміди трупів вимордуваних совєтських кріпаків, і пів вимордуваної досі Еспанії! І отак щойно тепер европейський ідеаліст, ще так дуже недавно захоплений ущерть істинним Христом з Ясної Поляни, і чудесними злодіями пана Горкого, і кличем до пролетарів усіх країн, пізнає суть пекельної комедії, граної нині червоними царями в Москві і в загрожених ними країнах. І знає нині европейський інтеліґент, **що та марксистська Москва сьогодні — це найстрашніше з усього, чого могло культурне людство діждатись за два тисячеліття свого дотеперішнього існування.**

Отак ще одним зразцем того прозріння Европи щодо червоної Москви хай нам буде нині невеличка статейка про нове кріпацтво в Росії, яку під таким наголовком приніс віденський щоденний журнал **„Нойїгкайтс-Вельт-Блят"** з дня 11. VII. ц. р., якої автор пише дослівно таке:

„Слово кріпацтво розбуджує в нас дуже прикрі почування. Воно нагадує нам часи, коли то селянин був власністю поміщика, до якого належала вся земля і який робучу силу селянина використовував майже всеціло для себе. І тому можна нам було донедавна бути гордим з того, що часи кріпацтва належали в Европі до давно і безумовно минулого. І що ніде досі в новітній Европі слідів кріпацтва не залишилося. Але дивіться, саме сьогодні на вершинах культури XX. в., часи кріпацтва — через марксистську систему виціслювання народів — в СССР вертаються, і то кріпацтва далеко страшнішого, ніж коли і денебудь у давно прогомонілій минувшині! Селянин у Совєтах ось не має сьогодні ніякої землі; вся земля належить виключно до держави. І таксамо нема в совєтського селянина ніякої змоги користуватися добутком своєї праці. Він працює тільки й виключно для держави, а вона вже дбає про те гаразд, щоб плоди його роботи забрати йому вцілости. Бо той совєтський селянин мусить складати державі такі страшні данини, що йому не лишається майже нічого навіть на життя. А щоб так воно було в Совєтах скрізь і точно по волі совєтських диктаторів, про те вже дбають ґрунтовно всякого роду посіпаки большевицької влади. Самеж недавно ось дала нам одна судова розправа в Одесі нагоду пізнати декілька яскравих зразців такого урядування большевицьких наставників.

Обвинуваченими тут були деякі люди, яким закидали, що вони не є справді вірними Сталінові. І отак на основі урядових звітів з тієї розправи, поміщених недавно в совєтській пресі, можна нам подати до відома нашим читачам таке:

Як перша зізнавала селянка Харченко. В її домі урядував під проводом обвинуваченого Бугача відділ „фінансових ударників", яких робота полягала в тім, що вони переслухували одного селянина за другим, **причім трохи не всі з них були катовані день і ніч** (підкреслення німецького оригіналу. — О. Г.). Опісляж переведено у стортурованих труси, але так, що сіпаки нелюдським биттям усіх домашніх вимушували в кожній хаті те, чого саме „фінансовим ударникам" було потрібно. А верховні власти знали про те злочинне поведення органів кожну й найменшу подробицю, одначе зі своєї сторони не робили нічогісінько, щоб його припинити. А про двох інших таких „ударників", Карпоса і Фурмана, обвинувачена Харченко сказала:

Вони **забирали в селян** під усякими можливими притоками, частіше одначе взагалі без ніяких оправдань, — **найпотрібніші речі** і продавали їх, нехтуючи притім усяку правну форму прилюдного продажу, і ховаючи все вартніші речі без винятку **для себе**. Особливож Карпос дивився водно на те, щоб по змозі збагатитися, і у змаганню до тієї мети його не відстрашувало ніщо. Коли ось провідниця колективного відділу виробу масла, Немасенко, відказалась віддати йому жадані ним продукти, то він почав дошкулювати їй так, що вона згодом намагалася самогубством покінчити життя. Товариш Картос був шефом фінансової управи даної сільської громади. Отак він упродовж одної ночі ведів що півтори години приводити до себе все одних і тих самих селян, і жадаючи від них у брутальний спосіб грошей, казав до кожного:

— Якщо принесеш мені гроші, то дам тобі спати, а якщо ні, то не будеш спати цілу ніч!"

А ще іншого з тих гарних собі панків, а саме пана Каравелкова, малює урядовий звіт ось як

Як голова колективу, Каравелков селян систематично ограблював. Завжди він являвся у селі верхи, з перекиненим через плече крісом, і отак справжній пострах селян. Особливож дошкулював він родинам, яких сини служили при червоній армії, зокремаж селянці Бондаренко, матері двох синів при війську. Тому ось, що вона мала податковий довг у висоті 33 рублів, то Каравелков розбив її скриню, забрав звідтам все одіння і разом з тим загарбав теж, і машину до шиття. **Вкінціж не завагався він здерти і всю солому, що покривала дах!** А коли він одного дня дізнався, що інша селянка, в якої троє дітей, продавала дерево, щоб мати змогу купити ліків для дитини, що захворіла, то він у брутальний спосіб забрав їй усі 22 рублі, що їх вона одержала за продане дерево. Той самий Каравелов наскочив одного дня верхи на одну селянку, придушив її конем до стіни і зажадав від неї грошей. Вона, залякана на смерть, урятувалась тільки з трудом, але притім поранила собі тяжко плечі. І як в інших випадках, так і тут зізнавали свідки однозгідно, що верховна влада не тільки знала гаразд про те, чого допускалися відносно населення всі ті, настановлені тепер над „визволеними селянами" нові поміщики і мандатори, але й погоджувалася з тим".

Д-р Остап Грицай.

ЧИ ЕМАНЦИПАЦІЯ ДАЛА ЩАСТЯ ЖІНЦІ?

(Голос у дискусії).

Ця стаття, хоч скромно підписана тільки одною буквою, походить від поважної української діячки-громадячки. — Прим. Ред.

Жіноча сторінка „Діла" принесла дискусійну статтю на тему: „Чи еманципація принесла щастя жінці?" Справді знаходимо в статті багато дискусійного матеріяму, почнаючи з самого наголовка.

Чи є загалом у світі щось таке, що могло би дати людині повне щастя? — запитаємо. Поняття щастя є дуже ріжне, — його ніяк не можна узагальнювати. Чомуж саме еманципація мала би конечно дати жінкам те щастя?

Те саме, що шановна авторка говорить про еманципацію, виказуючи її злі сторони, можна іншими словами сказати про подружжя. Тут і там є свої світла і тіні.

На погляд шан. авторки родинне життя є найкращим втіленням вольности і щастя жінки. Еманципація відтягнула жінку від родинного вогнища — накинула їй „сухі" обовязки бюралістки і вчительки і т. д. Самостійна жінка набирає мужеських прикмет, починає сміятися з приписів моралі, живе вільною любовю, розводами і т. п. Самостійний зарібок дискваліфікує її як дружину, матір і господиню. Вона розбиває свої нерви і — добувши самостійність — не почуває себе щасливою. Словом — самостійно працююча жінка являється небезпечним типом на нашому галицькому ґрунті. Надто категоричний погляд, як на теперішні часи.

Че не довелося шан. авторці бачити таки в нашому громадянстві жінок, які вміли чудово погодити працю своєї професії з обовязками взірцевої дружини, матери і господині? Виховали вони не тільки своїх власних дітей, але як учительки виховали цілі кадри учеників і учнів на характерних одиниць. Теж саме бувало з цими „сухими" бюралістками. А скількиж є між нами замужних жінок, які сторонять від еманципації та які проте не дорослі до цього великого завдання виховати здорових і ідейних членів народу. Нервовою жінкою не мусить бути якраз самостійно працююча жінка. Є нею часто жінка, якій подружжя принесло зовсім безжурне життя завдяки заробіткам чоловіка.

Бачимо, що не можна ставити однакових правил до всіх. По одній і другій стороні є ріжні характери і вдачі. А з приписів моралі сміється часто знуджена шанована пані більше, ніж „еманципована" бюралістка або вчителька. Бездушна, необовязкова людина буде на кожному життєвому становищі однакова — хочби була дружиною і матірю. Людина характерна й обовязкова виконує свої, ті навіть „сухі" обовязки з любовю і точністю, а не тільки для гроша. Ми дуже високо ставимо становище матери, яка вміла цілу себе присвятити дітям, яка створила те вогнище, при якому грілн вони серця в днях щастя і горя. Вона навчила дітей, що можна получити домашні обовязки з громадянськими обовязками. Але і розуміла, що дочки її еманципуються, щоби придбати собі можливість бути самостійними, як вимагатиме від нас цього час і обставини. А ми своїм дочкам поможемо вчитись і добувати собі самостійність. Будемо любити з ними те, що цікавитиме їх, чи це буде мистецтво чи спорт, учительство чи бюралістика. Вони не будуть погорджувати становищем господині-матери, але якщо доведеться їм жити самим, то зуміють собі створити свое самітне вогнище. Не кожній дівчині суджено знайти товариша життя. В самостійній праці, виконуваній з любовю до професії, якій присвячуємось, можна знайти теж вдоволення, — бо повного щастя в світі взагалі нема. — („Діло"). **М.**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКЕС БАРРЕ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 1-го серпня (Aug.), в гали церковній, зараз по Службі Божій. Приявність всіх членів конечна. — Уряд.

Пан і пані Коштульські вертаються з вакацій до дому. На брамі витає їх сторож дому.

— Що чувати? — питається добродушно та весело пан Коштульський. — Чи не приходили до нас які гості?

— Ніхто, — відповідає сторож. — Лише раз вломники...

Іван Лемківський.

НА РОЗВІДЧОМУ ФРОНТІ

Зі споминів розвідчика УГА.

(2)

Брисько віднайшов нюхом слід і провадив Славка дальше садом до віллі — впрост до входових дверей. На стукання до дверей. ніхто не відповідав. Тимчасом вже наспіла поміч, а це кілька детективів і жандармів. Надбіг іще і хор. Іван. Рішено було виломити входові двері, але як?

Віллю окружено зо всіх сторін. Крізь вікна не можна було дістатися до середини, бо були закратовані. Не було іншого способу, як кинути на ті двері ручну бомбу. Вчинили це. Двері розлетілися на щіпки. Одночасно в будинку впало пару стрілів. Два жандарми впали ранені і то тяжко. Був іще легко ранений один детектив. Опір з віллі розярив усю облогу: двох детективів зголосилися добровільно, що вірвуться до будинку. Однакож дверима було це неможливо — бо впали нові стріли й оба детективи впали ранені.

Тимчасом уже наставав день і хор. Іван завважив коло стодоли віллі драбину. Приставили її до стіни, вікон зовсім не було, була це північна стіна. Драбина сягала аж на дах. Тихенько вилізли два жандарми на дах — а що драбину приставили в сам раз до віконця в даху — то жандарми дісталися через це віконце на стрих. Поліз тепер туди ще хорунжий Іван, а за ним дальше жандарми і детективи.

Надійшов іще сам шеф, повідомлений про знайдений слід хор. Данилка. Він самий обняв команду. Хор. Іван мав вдертися до віллі згори, а хор. Славко знадвору.

По тихеньки йдучи на стриху, хор. Іван натрапив на двері зо стриху. Були зачинені — але замок був поверху дверей. Скоро його розібрали й двері тихо відчинилися. Виглянув хор. Іван з дверей вниз і завважив двох мужчин надолині, які з револьверами в руках стояли, звернені в сторону входових дверей — але скривалися за вуглами поперечного коридора. Це вони ранили жандармів. Два стріли хор. Івана положили обох трупами. Ці стріли були сигналом для дальшого наступу як згори так знадвору. За одну хвилину збіг хор. Іван з жандармами вниз. Знадвору також увірвалися до будинку й лягли жандарми на долівці, щоб так хоронитися перед дальшими ворожими кулями. Повзаючи по землі, дійшли до дверей, що вели до ріжних кімнат, але ці двері були сильні, дубові. Принесено зо двору бальку і нею наче тараном розбито двері до кімнати. Двері впали — одночасно гримнув новий стріл — це самий застрілився ворожий шпигун. В кімнатах не знайшли нікого.

Тимчасом хор. Іван завважив двері до пивниці — де знайшли четвертого ворога — який також себе застрілив, але попереднім стрілом тяжко ранив у ногу хорунжого Данилка, що лежав тут у пивниці звязаний.

Моментально розвязано Данилка — він був притомности. Винесли його з пивниці на двір і положили на землю. Шеф з обома хорунжими, Іваном і Славком, нагнувся над ним і питався, що з ним трапилося, як все це трапилося, але Данилко не відповідав, лише дивився якимсь дивним зором своїх очей на всіх приявних. За хвилину принесли йому води до пиття. Він випив її жадібно і підкріпився. Знову зачав дивитися на присутних, а потім зачав кричати:

„Досить! не мучте мене! вбийте! Ви звірі не люди!"

Всі приявні зжахнулися! Крик Данилка був такий жахливий і розпучливий, що всі остовпіли.

Шеф знову нахилився над Данилком і зачав його питатися:

„Данилку! Не пізнаєш нас?"

Замісць відповіди Данилко знову кричав:

„Не мучте! Вбийте, але не мучте", та зірвався на ноги — але зараз упав на землю. Піднесли його і внесли до дому, де положили його на ліжко. Данилко дальше кричав.

Шеф післав по лікаря. Цей незабаром надійшов та зачав оглядати Данилка. Велів зняти одежу з Данилка — і тепер побачили, як його мучили. Мав цілі груди покриті синяками від ударів — до того, як лікар переконався — три ребра були переломані. Під нігтями пальців обох рук були ясні сліди колення шпильками, а одна рука викручена в лікті. По довших оглядинах лікаря виявилося, що кілька пальців були переломані й оба уха надірвані.

Сумно дивився хвилину лікар на Данилка та на запит шефа, що є з Данилком, чи видужає, відповів:

„Він збожеволів від мук. Зараз треба перевезти його до лічниці — бо конечна операція чимскорше. Підозріваю, що буде ще більше внутрішних ушкоджень".

Чотири жандарми віднесли Данилка до лічниці, де він другого дня помер.

Секція тіла Данилка виказала кілька ушкоджень від ударів у живіт. Данилко пройшов жахливі муки — бо всяких ушкоджень, синяків від ударів, поранень від колення шпильками і стрілу з револьвера в ногу було вище сімдесять.

Слідство не виявило дальших винуватих. Аж згодом зловлений большевицький шпигун виявив, що це діло було ділом большевицької розвідки, так званого „Особого Отдела". (Кінець)

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЩО КОШТУЄ ЧОЛОВІК.

Широким відгуком по краю пішли звідомлення про відкриття д-ра Джорджа Вашингтона Карвера, професора „Інституту Таскегі", про ріжні річи, що їх можна добувати з земляного горіха („пінат"). Цей учений присвятив, видно, все своє життя розслідові цього дивного горіха. Завдяки довгій праці він відкрив, як добувати з земляного горіха ріжну поживу, креми до лиця, ліки на дитячий параліж.

Замітне, що цей д-р Карвер це мурин, що родився рабом. Одного разу його, ще малого хлопця, вкрали були розбійники, що напали на майно його пана. Пан потім відкупив був його, давши розбишакам як викуп перегонового коня вартости 300 долярів.

Звісно, Тараса Шевченка викуплено з кріпацтва ціною 3,000 рублів.

ДОБУВСЯ З РАБСТВА.

Нині д-р Карвер є широко відомим ученим. Про якенебудь нове відкриття д-ра Карвера розписуються широко американські газети, звісно, видавані білими людьми.

Та цей роджений раб не знав читати до 20-го року життя. Доперва по знесенню кріпацтва міг він піти до школи. Перейшов публичні школи, колегію й став учителем у відомій школі для муринів, званій Таскегі Інститут.

Це знову щось як історія Шевченка. І як у Шевченка, так і в д-ра Карвера ніхто не згадує за його пана-власника, а як згадують, то лише тому, що в того пана був такий славний раб.

ГОРДІСТЬ НА УРОДЖЕННЯ.

Звісно, є люди, дуже горді на своє уродження, на своє походження. Покликуються на те, що вони вийшли з панської палати. Або що родилися в багатій сімї. Або що вони пани з панів. Або що в їх жилах пливе блакитна кров.

У таких людей є погорда до тих, що не родилися „високо".

Одного разу в англійському парляменті один посол спитався свого противника, чи це правда, що він малим пас вівці.

„Так, правда, я малим пас вівці", сказав запитаний. „Зате ви, пане после, овець не пасли. Але якби ви так були малим хлопцем вівці пасли, то пасли б їх іще й досі".

Іншими словами, вам удалося стати послом лише тому, що ви змалку мали всякі нагоди. Якби ви були родилися без усіх користей багатства, то ви булиб далі лишилися там, де родились, бо вас не стати на те завзяття й проворність, якої треба, щоб з пастуха вибитись на посла.

ДВІ МІРИ.

У тих, що гордяться своїми походженням, є одна міра людини: походження.

У тих, що гордяться своїми досягненнями, є інша міра людини: розум, завзяття, характер, проворність, сила волі, тощо.

Котра з тих мір сприяє краще розвоєві народу: чи краще для народу мірити людей походженням, чи краще мірити такими прикметами, як завзяття, проворність, сила волі?

РАСОВА ГОРДІСТЬ.

З наукових відкрить д-ра Джорджа Вашингтона Карвера гордяться, звісно, люди його раси, мурини. Для них наукові досягнення д-ра Карвера є неначе символ, до чого здібна їх раса.

Цікаві міркування насуваються при читанні про гордість муринів на д-ра Карвера. Чи гордилисьби мурини д-ром Карвером, якби д-ра Карвера не признали білі великим чоловіком?

Люди, що знають муринів, кажуть, що не гордились би мурини д-ром Карвером, якби його не признали білі.

Іншими словами, мурини не признають великим чоловіком іншого мурина, поки його за такого не признають білі люди. Навіть як серед муринів повстане справді велика людина, їй тяжко добитися признання серед муринів, поки вона не дібється признання серед білих людей.

СЕБЕ ПІЗНАТИ.

Люди, що досліджують людське поведення, кажуть, що ця признака муринів походить з їх почуття расової нижчости. Звісно, якби це сказати муринам, то багато зних цьому заперечилиб. Ще й образились би на те, що нібито вони нижчі від білих.

Одначе в їх поведінці є признаки почуття нижчости. Вони тому не признають своїх великих людей великими, що признають сібе нижчими від білих людей, що вони не признають у собі здібности пізнавати велику людину, що не признають у своїх людей здібности бути великими людьми. На інших ділянках теж проявляється те саме почування. Через почуття расової нижчости мурини нерадо купують у своїх торговців. Через нього мурини не люблять ходити до своїх адвокатів, купців. Через нього вони не люблять посилати свої діти до муринських учителів, навіть як ці вчителі в нічім не уступають білим учителям.

Людина може заперечувати почуття нижчости, але з цього ще не виходить, що вона не поводиться як людина, що себе признає нижчою.

РАБСЬКИЙ ДУХ.

Ми часто насміхаємося з муринів як з людей нижчої раси, видно, догадуючися, що вони поводяться супроти білих людей, як нижчі люди.

Одначе чи ми самі не поводимося саме так, як люди нижчої раси поводяться супроти людей вищої раси? Мурини не люблять ходити до чорних купців, кажучи: „Що він собі думає? Що він кращий від мене? Чому він не робить у фабриці, як я?". А чи ми не кажемо про наших купців: „Що? Я маю йому давати точити з себе кров?" — хоч ми ніколи не кажемо цього про чужого купця. Мурини не люблять ходити до своїх лікарів; а чи ми не кажемо про своїх лікарів: „Що? Два долари за візиту? Та за такі гроші я можу чужого дістати!" Мурини здобулися досі на дуже мало своїх газет; а чи нема багато наших людей, які платять за чужу газету, часто за газету наших національних ворогів, 5 центів, а якби за свою газету прийшлося заплатити 5 центів, то це назвалиб грабунком?

Коли почуття нижчости в муринів походить з їх колишнього рабства, то звідки походить наше почуття нижчости? Мурини борються проти свого почуття; а що ми робимо зо своїм?

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союзу за скоре виплачення посмертного по моїм мужеві, бл. п. Романі.

Дякую теж о.о. Побуцькому, Мих. Кузійому, дякуючитам Дворакієвському і Заяцеві за відправи похоронних обрядів в домі й в церкві, як теж усім місцевим і позамісцевим громадянам, котрі прийшли віддати останню прислугу покійному. Всім щира подяка.

Анна Мозоля, жена,
Евгенія, Роман і Іван, діти. (Оголо.)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

„ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ" В АКРОН, ОГАЙО

З КОТРОГО ЧИСТИЙ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА „УКР. КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР" В СТЕМФОРД, КОНН.

відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1937 РОКУ

В "FALCON LAKE" ПАРКУ, котрий є знаний всім Акронцям зі свого гарного положення.

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ ТАКА:

1. Свято зачнеться в годині 11-тій полевою Службою Божою, яку відправлять запрошені до того священики. Його Екцеленція КИР КОНСТАНТИН виголосить святочну промову.
2. По Службі Божій буде СПІЛЬНИЙ ОБІД, на котрім будуть виголошені промови місцевих і позамісцевих гостей. Опісля будуть ріжні гри для молодіжи і забава для загалу, получена з танцями, в часі котрої буде пригравати знаменита оркестра під проводом п. КОЗОПАСА. 173, 75

Комітет свята запрошує на цей День всіх українців з міста Акрон і з сусідніх місцевостей, як: Клівленд, Йонгставн, Лорейн, Кентон. — Хай цей День вийде дійсно на славу українського народу і принесе матеріяльну поміч тій важній українській інституції, якою є „Український Кульнурний Центр" в Стемфорді. Обовязком кождого українця і українки в Акроні і околиці є поможности взяти участь в тім дні. Комітет.

Спритний.

Французький король Людвик XV. відвідав раз провінціяльний монастир. Вислухав там співу монастирського послушника, що мав справді гарний голос. Чарівний спів юнака сподобався королеві, тому він дав йому золоту монету та сказав:

— Славно, славно, біс! Послушник відспівав іще раз ту саму пісню, а коли король устав, щоб відійти, послушник простягнув руку до монарха і сказав:

— Сір, біс, (Пане, ще раз!)

Капустяника переїхало авто. Його забрали до шпиталю. Прийшла Капустяникова жінка.

— Пане докторе, чи авто вбило його? — питається вона.

— Так, — відповідає лікар. Нараз відзивається Капустяник: — Ні, я живу!

— Тихо будь! — каже на це жінка — пан доктор краще знає!

Ярослав Рудницький.

ЗВІДКИ ПОХОДИТЬ НАЗВА „СЛОВЯНИ"?

Про походження та значіння назви „словяни", „словянський" думки вчених поділені.

Коли залишити давніші пояснення цієї назви, що звязували її з словом „слава" (тобто „славне плем'я") чи з „словом" (словяни—племя, що послугувалося зрозумілою мовою, словом у протилежність, нпр., до „німців" = німих, бо послугувалися незрозумілою словянам мовою), то з новіших згадаємо передусім те, що його подав Ян Бодуен де Куртене (Baudoin de Courtenay), визначний польський мовознавець (1845—1929), професор ріжних університетів у колишній Росії, по війні —в Варшаві, член багатьох наукових товариств і установ (між іншим дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові), великий приятель українського народу. У своїй праці „Єнзик польскі (том. III., 1916) він доказує, що назва „словяни" звявляється первісно серед самих словян тільки там, де вони стикалися з чужоплемінцями, і де велися великі торги невільниками, нпр., на берегах Адрійського, чи Балтійського моря. Той, що купував словянського невільника, чи невільницю та питав про назву кожного з них, постійно чув у відповіді: Яро - слав(а), Миро - слав(а), Стани - слав(а), Богу - слав, Свято - слав і т. п. В памяті купця - чужинця утривалювалася думка, частенько повторна частина словянських назв слав(а) так, що згодом усіх словянських невільників, чи невільниці почали визначувати словом лат. склявус (sclavus), склява (sclava), слово, яке пізніш дало в італійській мові скяво (schiavo), в німецькій скляве (Sklave), у французькій ексклявв (esclave) і ін. Бодуен де Куртене порівнює з назвою склявус=невільник такі назви, як швайцар=придверник (придверний льокай), угор=мандрівний купець і т. п. Ця назва перейшла від римлян та інших европейських народів згодом до самих словян, де приняла форму слов-з голосівкою -о- так, як слова „олтарь" (давня форма теперішнього вівтар), піп (з давн. попъ) і ін. При допомозі ріжних наростків-закінчень створено такі назви, як: словянин, словінець, словак і ін.

Інакше на справу задивляється Александер Брікнер (Brueckner), польський учений (* 1856), мовознавець і граматик, вислужений проф. університету в Берліні, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. У своїх статтях він доказує, що назва словяни стояла нарівні з іншими назвали словянських племен; такими, як: хорвати, серби, дуліби і т. п., а прийшла від найближчих сусідів. І так, як лянгобардів назвали сусіди від довгих борід, саксів і франків від їх улюбленої зброї, поморян (Aremorici) від краю, що його вони замешкували і т. п., так словян прозвали словянами, бо вони були повільні (праслов'янське слово *slovъ як прикметник визначає „повільний"), отже від прикмет їх вдачі. Завдяки ріжним історичним записам ця назва поширилася на всіх словян, і хоч вона була спершу зневажлива, то згодом прийнялася й серед самих словян.

Але найбільш переконливе пояснення цієї назви подали: Міхал Ян Розвадовський, польський мовознавець (1867—1935), проф. університету у Кракові, президент польської Академії Наук; і М. Будімір, хорватський учений, професор університету в Загребі.

Обидва вчені, опираючись на тому, що наросток -янин, який виступає і в назві „словянин", творять назви від прикмет землі, такі, як, нпр. деревлянин, поморянин, полянин і ін., шукають місцевих назв, що малиб корінь слов-, слав-. Розвадовський наводить такі назви:

Слава — доплив Велни, що вливається до Варти;

Славиця — доплив Варти;

Славиця — річка в околиці Смоленська;

Славка — доплив Опору в Стрийщині;

Славець — доплив Серету на Буковині;

Славута — доплив Ужа, що вливається до Припяті;

Славут, Славутець, Славутиця, — назви Дніпра;

Словна, інакше Лещанка — доплив Плісси, що вливається до Німану;

Словня — доплив Стиру;

Несловка — доплив річки Птич, що вливається до Припяті й інші.

Всі ці назви зводить Розвадовський до пракорення *kleu, що визначає „зрошувати, полоскати; чистити". Словяни певне колись у давнині жили над (слов'яни) рікою Слова, чи т. п. (може над Дніпром), або в болотнистому краю, званому Слова, і звідтіля назвалися словянами. На це вказує передусім наросток -янин, що, як ми бачили вище, творить ув основі назви людей від прикмет землі, на якій вони живуть. Щойно пізніш цю назву почали лучити із „словом", чи „славою".

Коли придивитися зі становища мовознавства, зокрема зі становища ономастики (науки про назви), до всіх цих пояснень назви словяни, то за найкраще треба визнати останнє вияснення Розвадовського. Нічого дивного, що досі проти нього ніхто не виступив, і в словянській науці вона вважається тепер — за останнє слово.

ЦІКАВИЙ ПОХОРОН.

В англійському портовому місті Плімут відбувся цими днями цікавий похорон моряка Томаса Спрай. Він висловив бажання у заповіті, щоб спалений попіл з його тіла всипати до моря. Священик після похоронного обряду виконав це бажання. Багато із приятелів моряка та приявних на похороні заявили, що теж залишать такий заповіт.

Гість вийшов рано пів до восьмої з готелю якнайскоріше, щоби не спізнитися до поїзду. Нараз пригадує собі, що оставив у кімнаті парасолю. Кличе готелевого хлопця:

— Бігай мерщій до кімнати ч. 456. і поглянь, чи є там моя парасоля. Стоїть, здається, коло вмивальні. Одначе спішися, бо я не маю часу.

Дві хвилини пізніше вертається хлопець задиханий:

— Є, прошу пана. Стоїть коло умивальні.

— Може скажете мені, де тут у місті є галерія образів?

— Дуже мені прикро, я тутешній, мусите спитатися когось чужого, може стрінете припадково якогось туриста...

ВИКОРИСТАЙТЕ ЛІТНЮ ОФЕРТУ „СВОБОДИ"

Кожний новий передплатник, що пришле ОДНОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА „СВОБОДУ" в сумі $6.00 ОДЕРЖИТЬ ВДОДАТКУ КНИЖОК НА СУМУ $10.00.

По одержанню річної передплати Адміністрація „Свободи" негайно вишле такому передплатникові катальог з якого він вибере собі книжок на згадану суму.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ И ЗБАГАЧУЙТЕ СВОЄ ЗНАННЯ, ЧИТАННЯМ КНИЖОК.

ПОЗІР! НОВИНА! ПОЗІР!

Накладом „Злучених Хорів" появилася на мішаний хор Повна Служба Божа на 100 сторінок для українсько-католицьких церков в Америці й Канаді музика Проф. А. Кошиця. Композитор постарався о найкращі й легкі мельодії у всіх кусниках. Вся музика опрацьована на підставі церковного співу. Крім повної Служби Божої єсть в додатку: Зустріч при вході Єрея, Блаженства, (2) Єлици, Кресту Твоєму, Ангел вопіяше, О тебі радується, Вінчання, Панахида, Молитва за Україну й Пречистая Діво Мати. Кант.

Видано 5 книжок це є для кожного голосу й дирігента. В кожній книжці друковано всі чотири голоси так, що кожний голос бачити-ме де має починати свій спів по павзах. Таких книжок на Службу Божу у нас ще не було. Одної книжки не продаємо. Продаємо лиш 5 книжок за дуже низьку ціну бо лиш $10.00. Без грошей нікому не висилаємо. Просимо присилати разом з замовленням і гроші, або звідомляйчи, щоб висилати C.O.D. Наклад дуже малий. Замовляйте скоро, щоб не було потому запізно. По вичерпанню її будете жалувати. 173-5

Всі замовлення прошу слати на адресу:

THEO. KASKIW
600 HIGH STREET, NEWARK, N. J.

УВАГА! ST. LOUIS, MO., И ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

БР. СВ. ВОЛОДИМИРА, ВІД. 179 У. Н. СОЮЗУ

влаштовує

БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1937 РОКУ

Початок в годині 3-тій пополудні.

Просимо всіх членів прийти і забавитися, разом по братерськи. На нашім бали будемо приймати нових членів без жадного вступного, як до місцевої каси так і до У. Н. Союзу. — За уряд: 173

М. Тильович, предс.; М. Кульчицький, кас.;
В. Голдак, секр.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

ОТСИМ АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ" ПОВІДОМЛЯЄ УСІХ ТИХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬ У „СВОБОДІ" РІЖНІ СВОЇ ІМПРЕЗИ, ЩО „СВОБОДА" НЕ МОЖЕ ПОМІЩУВАТИ В ОГОЛОШЕННЯХ НІЯКОЇ ЗГАДКИ ПРО ЯКІНЕБУДЬ „ВИГРАВКИ", БО ЦЕ ПРОТИЗАКОННЕ.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ".

ГОТОВЕ ДЛЯ ВАС -- ОСЬТУТ І ЗАРАЗ!

SURMA BOOK & MUSIC CO.,

103 AVENUE A, (Between 6th and 7th Sts) NEW YORK, N. Y.

ГОРДИТЬСЯ ТИМ, ЩО МОЖЕ ВАМ ПРЕДСТАВИТИ НОВЕ 1938 Р.

ZENITH RADIO — LONG DISTANCE

with these AMAZING NEW FEATURES

ELECTRIC AUTOMATIC TUNING — An electric motor spins the needle round the dial to your station.

VOICE—MUSIC—HI-FIDELITY CONTROL—Brings the speaker's PERSONALITY into your room and proportions orchestral effects for "tone-truth."

BETWEEN-STATIONS SILENCER—No in-between" noise while tuning; instant music as soon as tuned.

IMPROVED TARGET TUNING — Absolutely accurate, all electric "bull's eye" indicator.

LOCAL STATION INDICATORS —Tiny adjustable markers for your favorite stations.

STATION CALL-LETTERS VISUALIZED—All major stations clearly marked.

Also SPLIT -SECOND RELOCATED, PRIVACY PLUG-IN SECRET VOLUME GOVERNOR, METAGLAS TUBES (VARIOUS FINISHES, and GUARANTEED FOREIGN RECEPTION.

ZENITH 6S254*

6 Tubes, Tunes American and Foreign Broadcasts, Police, Amateur, Aviation, Ships, 10" Speaker, Complete Triangular Dial, with Spinner Tuning and Tell-Tale Controls, Kilocycle Coverage (540-1752 K. C., 1740-15930 K. C., 5490-18,400 K. C.), 40 inches high. Price, less antenna $69.95

Зайдіть іще нині й огляньте найбільш насліджуване в Америці радіо.

SURMA BOOK & MUSIC CO., Inc.,
103 AVENUE A,
(bet. 6th & 7th Sts.)
NEW YORK, N.Y.
Tel: Dry Dock 4-3752

ВИ НЕ БУДЕТЕ ЗНАТИ, ЯКЕ МОЖЕ БУТИ РАДІО ТОДІ, КОЛИ ВОНО НАЙЛІПШЕ, ПОКИ НЕ ПОЧУЄТЕ ВЕЛИКОГО ЗЕНІТУ (ZENITH).

ПТАХ, ЩО ВИСИДЖУЄ ЯЄЧКА ЗИМОЮ

—o—

Тихенько падуть іскристі сніжинки. Небо оловяне, тяжке, певно метелиця потреває всеньку ніч.

Над мовчазним лісом показалося на хвилинку сонце й освітило білий світ.

Всюди тихо, лише десьнедесь закряче ворон. Нараз між галуззям смереки щось защелестіло, а рівночасно озвався трохи захриплий голос: „Цік-цік-цік!" Найкраще не ворухнутися та додумуматися, кому то цей голос належить. Та пізнати птаха по голосі не так то легко, тому не остається нічого, як ждати та потішати себе, що птах покажеться.

На щастя, не дав на себе довго ждати. Ось уже зявився посеред смерекових галузок! А який гарний! На грудях багряночервоний, на хребті червоний, при хвостику світиться помаранчева пляма, а крильця має наче темний фрачок! Це самчик, бо самичка оливково-зелена! Та й вона мусить десь тут бути недалеко.

Цік-цік! — відізвалося несміло з густої зелені. Самчик на галузці підскочив і обернувся журливо в той бік.

Нема сумніву! Там напевно є самичка. Та то недалеко виглядіти її. А тимчасом самчик збирається показати свою акробатичну штучку. Побачив на кінці галузки шишку й опустився до неї. І вже висить на ній головою в н и з, одначе придержується шишки лише дзюбом. Його ніжки стараються хопити близьку гильку. Вдалося йому. Ледви кігті лівої ніжки схопили гильку, п р а в у ніжку запустив сильно в шишку, а вже озвалося гостре чахнення, начеб тяв. І справді! Цей гарний птах перекроїв своїм кривим дзюбом насаду шишки та з триюмфальним „цік" пустився туди, відки передтим озвалася була самичка.

За хвилинку опадали луски шишки на білий сніг під смерекою. Кожна луска була дбайливо розлущена.

Ось що! Так лущити знає лише кривоносюк.*)

Під гилякою мигнули дві тіни. Це знову самичка збирається тепер шукати смачної шишки на обід. За той час, як її чоловік дбайливо прибирався, завісилася зручно на найближчу шишку тай „чах!" і вже з нею полетіла назад. Не може собі дозволити на довгі прогульки. Бож там у гнізді, сплетеному дбайливо з гильок і мягенько вистеленому пірячком, оставила три яєчка, жовтавого коліру, з гнідими плямками. А в таку негоду недобре оставляти їх незабезпеченими! Хоч добре прикрила їх мягким пірям, а всеж міг би легко досягнути їх мороз. А вже потім не озвалося би радісне „народилися!" — лише смуток упав би на недбайливу маму.

Справді природа дала їй найтяжчу журбу з усіх матерей, виховати свої молоді серед найбільшої метелиці та тріскучого морозу. Вони, малесенькі, серед студені відзиватимуться теж радісно: цік-цік-цік!

*) Кривоносюк (loxia curvirostera, crossbill) або шишкар із скрижованим дзюбом, живе в лісах, а саме смерекових (у Галичині та на Закарпатті) у карпатських борах. Гніздиться, хоч морози, вже в лютім та березні.

Суддя: Обвинувачений у присутності кількох свідків назвав обвинувача ідіотом. Чи признаєтеся до того?

— Так, пане суддя — та це були лише самі знайомі, то вони й так знали це!

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 40 ц.
(Маємо лише нове видання першої читанки М. Матвійчука з 1935 року).
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II кляси) М. Матвійчука — 45 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III кляси) М. Матвійчука — 60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читанка для IV кляси) М. аМтвійчука — 75 ц.
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частях з дуже гарними ілюстраціями М. Фартуха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів.
Ціна за всі чотири книжечки разом — 75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
ПОЧАТКОВА ҐЕОГРАФІЯ з багатьома малюнками і картою, С. Рудницького — 75 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, уложив о. І. Рудович — 35 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левицького — 85 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького — 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. Є. Біленького — 50 ц.
РУХОВІ ЗАБАВИ. Декотрі мають пісні — 20 ц.
ВЕСЕЛА БАНДУРА, співаничок з нотами — 20 ц.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини" — 25 ц.
СЕРЕДЕЧНИЙ ВІНОЧОК. Вязанка святочних бажань для українських діточок: На іменини або уродини матери, батька, дідуня, бабуні, тети, стрийка, вуйка, сестри, брата, вчителя, вчительки, товаришки. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Писемні привіти на Свято Матери і декламації — 35 ц.
МАЛИЙ ДЕКЛЯМАТОР, збірка віршів до декламацій на всякі національні й шкільні свята та обходи. Підібрав і впорядкував М. Таранько, Видання „Світ Дитини" — 25 ц.
МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського звання. Д-ра К. Кисілевського. Ціна — 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна — 75 ц.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

UKRAINIAN SONGS FOR SALE AT THE "SVOBODA BOOKSHOP"

"MUSIC HIGHWAYS and BYWAYS" songs and dances of various nations, including a section devoted to Ukrainian songs and dances. Also contains plays. Beautifully bound and colorfully illustrated $1.50

"SONGS OF UKRAINE," Arranged by Prof. Koshetz for chorus, with the words in the English language. Prefaced with a paragraph explaining the song. Use them in your club, choir, school glee club: **Lullaby,** 12 ¢; **Griddle Cakes** (Gretchanyky), a dance song, 15 ¢; **The Ploughing Farmer,** a jilting melody of a crisp rhythm (tzob, tzabe, tprrr, 12 ¢; **A Cry in the Night,** a lament of a girl given in marriage without her consent, 15 ¢; **Hear, ye people,** a Carpathian Christmas carol, 15 ¢; **The Chicken Lady,** a simple tale naively told, 20 ¢; **A Violin is Singing in the Street,** a story of a girl whose mother wouldn't permit her to take part in the street gayety, 12 ¢; **The Cossack,** a typical Cossack song, 12 ¢; **The Cossacks' March** (Hey na hori tam zhentsi zhnut), 17th century, 12 ¢; **Cossack Romance,** 16-18th century, 15 ¢; **Marusia,** a Cossack song, 15 ¢; **Mohyla,** about a Ukrainian burial mound, 12 ¢; **Let the World Rejoice,** Christmas carol, 12 ¢; **On New Year's Day,** a carol, 15 ¢; **Legend,** a canticle, 12 ¢; **Out of the Darkness,** church melody of the 12th century, 15 ¢; **Praise the Lord,** church melody of the 17th century, 12 ¢; **O, Give Thanks Unto God,** 17th century, 12 ¢; and the **Passion Trilogy**(from an 18th century manuscript, consisting of (1) **Trial Before Pilate,** 15 ¢, (2) **Crucifiction,** 12 ¢, and (3) **Resurrection,** 15 ¢.

Order from

"S V O B O D A"
83 Grand Street (P. O, Box 346),
Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ

— написав —
Іван Буґера
66 сторін.
Ціна 30 центів.
Замовляйте в книгарні „СВОБОДИ",
81-83 GRAND ST. (BOX 346)
JERSEY CITY, N. J.

— Дуже добре, що я не правник, правда? Вистане лише уявити їх дивовижну мову. Коли такий як я або ви даємо комусь яблоко, кажемо просто: „Будь ласка!" і справа полагоджена. Колиж правник робить це, мусить при цьому сказати: „Оцим переношу на вас усякі права та претенсії до того яблока, його лупи, соку, мякиша й усіх зерняток. Можете його зїсти або теж подарувати комунебудь із лупою, соком, мякишом і зернятками, або теж без них".

Все купець.

Пан Ізьо Шмункес іде вулицею, тримаючи під пахою велику цеглу, і стрічається зі знайомим.

— Пощо ви несете цю цеглу? — питається знайомий.

— Ну, бо бачите, пане Піфкойовер, я хочу продати дім і тому взяв зі собою прібку.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ,

які опрацював і видав
М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ
на мішаний хор:

1. Живи, Україно,
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож моя, пісня з Полісся.
4. Одкаль соненько сходило, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.

Повищих 5 пісень продаємо за $1.00.

6. Коляда, Гуцульське Різдво.
7. Пльис, Гуцульське Різдво.
8. Кругльик, Гуцульське Різдво.
9. Щедрівка, Гуцульське Різдво.

Повищі 4 пісні продаємо за $1.00.

Всі повищі пісні можна одержати в книгарні „Свободи". Висилаємо тільки по одержанню належитости.

"S V O B O D A"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

З похорону на Рідну Школу.

В четвер, 8. липня прощала філядельфійська громада на вічний спокій бл. п. Семена Рутецького. Похоронні богослуження відправили о. канцлер Пик і о. Ґреськів. Прощальне слово виголосив о. канцлер, прощаючи покійного від громади і родини. По похороні зійшлися приятелі і знайомі до дому тов. Горожан на перекуску, де згадували покійного добрим словом. Кожний хотів щось сказати про покійного, який так передчасно зійшов до могили. Слова уділяв М. Дубас і першим бесідником був о. Ґреськів. Бесідник сказав, що він іще не довго в тій громаді, але по численнім зібранню присутніх зрозумів, що в покійнім стратила філядельфійська громада визначного і заслуженого громадянина. Довшу бесіду виголосив Р. Слободян і згадав покійного з організаційного життя з 1912 року, коли то покійний був членом бр. св. Георгія, Надністрянського Сокола, а потім відділу У. Н. Союзу. Чимраз більше наших визначних громадян відходить до могили, говорив бесідник. Ріднуть ряди бойовиків на народній нові, тому треба впливати на нашу, тут роджену молодь, щоб вона продовжувала працю батьків. Т. Свистун звернув увагу на те, що коли смерть забирає наших кращих синів, то в тому є багато нашої вини, бо ми не дбаємо за своє здоровля й легковажимо собі лікарську поміч. Покійний відвідав свій рідний край, бачив завзяття та боротьбу наших людей з наїзниками і тому, вернувшися до Злучених Держав, набрав іще більше любови і віри в остаточну перемогу. Іван Пеленський попрощав покійного від тов. Горожан, в якім покійний був касієром. М. Головата заохочувала присутніх до щирішої праці, бо тільки працею і зорганізованою силою не піддамося винародовленю. Гавриїл Слободян прощав свого друга і сусіда, згадуючи покійного як доброго мужа, батька і бизнесмена. Ми, говорив бесідник, мешкаємо в дільниці між чужими та між чужими робимо життя. Але коли тільки було віче, концерт чи інше свято, то один другого репрезентував хочби жертвами на народні і культурні цілі. Як мене не було на вічу, то бл. п. Семен Рутецький давав жертву за себе і за мене, і навпаки, як не було Семена, то я його виручував. Сьогодня Рутецького вже нема і тому, піддержуючи думку збірки на Рідну Школу, я складаю жертву, як і даніше, від себе і від покійного Семена. Від тов. Мир, від. 324 У. Н. Союзу, якого покійний був членом, промовив П. Зубик, а при кінці подякував усім присутнім брат покійного, А. Рутецький, за останню прислугу відпровадження покійного на вічний спочинок і за добре слово. Останній забрав слово п. М. Дубас і, дякуючи за гарний порядок та за бесіди, візвав, щоб присутні пошанували покійного збіркою на Рідну Школу. По збірці присутні відспівали Вічную Память та рішили вислати збірку на рідний край через Обєднання.

Жертви зложили: тов. Українсько-Амер. Горожанок і Гавриїл Слободян по $5; Р. Слободян, А. Рутецький, М. Насевич по $2; М. Головата, І. Банах, Н. Сотанюк, П. Кісь, П. Кобзар, І. Пеленський, П. Рудакевич, М. Гасяк, П. Дуда, М. Вишиванюк, І. Борисевич, Т. Свистун, Г. Шаґала, Ф. Дубас, Й. Данилюк, Т. Нендза, М. Самбір, М. Дубас, В. Коцюбинський, Г. Сава, П. Штогрин, В. Рій, Я. Рій, Т. Мішанець, Л. Пеленська, Й. Малендевич і М. Н. по $1; Г. Годима, Цицик, Лабяк, Й. Данилюк по 50 ц.; дрібними 65 ц. Разом $46.

Свій.

Знає жінок.

Пані: — Я хотілаб купити собі мешти.

Продавець: — А як замалі пані бажають собі?

Між приятельками.

— Мій наречений і я маємо разом пятьдесять літ.

— Бійся Бога! і ти хочеш вийти за такого молодика!

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel: GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-Р Е. Я. МИХАЛЕНКО
ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
1605 W. CHICAGO AVENUE
(cor Chicago and Ashland)
CHICAGO, ILL.
Урядові години:
9—10; 1—4; 7—8.
Office phone: Seeley 5004
Res. phone: Van Buren 1126

Д-р С. ЧЕРНОВ
(Европейський специяліст)
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.
223 Second Ave., cor. 14 St., N. Y. C.
Room 14.
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
Проміні X & флюроскоп $2.00.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебітіс (запалення жил), вапухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 9. ввечір. Нема урядових годин у неділі.
Говоримо українською мовою.
Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Uundertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as $150
Telephone: Orchard 4-8088

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y
Tel. Melrose 5-6577.

У суді.

— Ви обвинувачені в тому, що на 95-тій евені вдарили обвинувача сильно в лице. Чи признаєте, що ви посунулися трохи задалеко?

— Так, я повинен це був зробити ще на 93-тій евені!

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ.

(74)

Ситуація стала дуже грізна і не можна було тратити ні хвилинки часу. Та в небезпеках Тарзанові все приходили до голови блискучі гадки: він миттю притягнув косу міцного бадилля і ним цупко привязав до гиляки ватажка, а сам скочив униз та ще заки індіяни зорієнтувалися, про що йде, він уже був знов на гиляці з тим другим індіянином під пахою.

Опинившися без провідників, юрба зовсім спантеличилася. „Коли він так поводиться з нашими провідниками, які ніби є найпроворніші і найсильніші, то що тоді цей білий великан зробить з кожним знас", думав собі кожний з них у серці. Після хвилини мовчанки індіяни почали завертатись і виконувати волю Тарзана. Тарзан крикнув на Юлю і Джорджа, щоб вони віддалялися.

Тарзан лишився далі на дереві цілу годину, щоб дати нагоду Юлі і Джорджові зникнути в нетрах. Після години він увільнив двох індіянських ватажків і сам подався в глибину нетрів, щоб відшукати Юлю і Джорджа, а потім поспішати до „затраченої столиці", в якій перебував його приятель Дарно. Тарзан сам вагався, чи Дарно ще жие, чи ні.

Дарно був іще живий, хоч його ум і тіло були крайньо виснажені терпіннями, що їх йому завдавали маянські покручі. Деколи йому здавалося, що ось прийшов уже кінець. Але його попередня велика сила і здоровля рятували його з таких тілесних терпінь, з котрих не вийшов би живим якийсь хирляк. „Усетаки, коли Тарзан не появиться ось, ось, то мені прийде кінець", думав він.